

Na osnovu člana 19. Zakona o javnim preduzećima u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 8/05, 81/08, 22/09 i 109/12), člana 24. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu ("Službene novine FBiH", broj 64/09), člana 8. Zakona o javnim preduzećima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH", br. 8/05 i 22/09) i člana 30. Statuta Kantonalnog javnog komunalnog preduzeća za snabdijevanje prirodnim gasom Sarajevogas d.o.o. Sarajevo, Nadzorni odbor Preduzeća, na prijedlog Uprave, na svojoj sjednici održanoj dana 21.12.2015. godine, donio je:

PRAVILNIK O ZAŠTITI OD POŽARA

I OPĆE ODREDBE

Član 1.

Pravilnik o zaštiti od požara KJKP Sarajevogas d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu: Pravilnik) uređuje pitanja koja se odnose na organizaciju i funkcionisanje zaštite od požara u Kantonalnom javnom komunalnom preduzeću za snabdjevanje prirodnim gasom Sarajevogas d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu: Preduzeće), i to:

- način organiziranja i ostvarivanja zaštite od požara, u skladu sa Zakonom o zaštiti od požara i vatrogastvu i podzakonskim propisima koji reguliraju ovu oblast,
- mjere za provođenje i unaprjeđenje zaštite od požara,
- način upoznavanja uposlenih lica, sa opasnostima od požara na radnom mjestu prilikom prijema i raspoređivanja tih lica na radno mjesto, kao i prilikom premještanja sa jednog radnog mjesta na drugo radno mjesto,
- prava, obavaze i odgovornosti svih uposlenih lica u provođenju propisanih mjera zaštite od požara,
- obaveza i način stručnog osposobljavanja uposlenih lica za provođenje mjera zaštite od požara na radnim mjestima kao i izrada posebnih radnih uputstava za uposlena lica koja su raspoređena na radna mjesta za koja se, zbog postojanja povećane opasnosti od požara, moraju predvidjeti posebne mjere zaštite od požara,
- nadležnost Službe zaštite od požara i zaštite na radu, kao organizacionog dijela Preduzeća koji se stara o provođenju mjera zaštite od požara,
- sadržaj i način izrade procjene ugroženosti od požara i plana zaštite od požara i način njihovog provođenja,
- način vršenja unutrašnje kontrole provođenja predviđenih mjera zaštite od požara i način vođenja evidencije o provođenju propisanih mjera zaštite od požara,
- mjesta i prostori u kojima je zabranjeno korištenje i prenošenje otvorene vatre
- dužnosti i način ponašanja uposlenih lica u slučaju pojave požara,
- mjere zaštite prilikom obavljanja poslova zavarivanja,
- vrsta i količina opreme i sredstava za gašenje požara, raspored opreme i sredstava, te vrijeme periodičnog ispitivanja njihove ispravnosti,
- disciplinska odgovornost za uposlena lica, zbog nepridržavanja propisanih mjera zaštite od požara,
- saradnja sa eksternim subjektima iz oblasti zaštite od požara i

- prelazne i završne odredbe.

Član 2.

Odredbe ovog Pravilnika su obavezujuće i primjenjuju se na sve uposlenike Preduzeća koji su; zasnovali radni odnos u Preduzeću, te na uposlenike drugih pravnih lica i eksternih subjekata koji rade ili izvode radove u objektima i prostorima Preduzeća kao i Gasnog sistema Kantona Sarajevo, kao i na ostala fizička i pravna lica koja su angažovana za obavljanje privremenih i povremenih poslova, ili obavljaju rad po ugovoru o dijelu, odnosno na lica koja po bilo kom osnovu borave u objektima i prostorima Preduzeća kao i na Gasnom sistemu Kantona Sarajevo.

II NAČIN ORGANIZIRANJA I OSTVARIVANJA ZAŠTITE OD POŽARA, U SKLADU SA ZAKONOM O ZAŠTITI OD POŽARA I VATROGASTVU I PODZAKONSKIM PROPISIMA KOJI REGULIRAJU OVU OBLAST

Član 3.

Zaštita od požara, u smislu odredaba ovog Pravilnika, obuhvata skup mjera i aktivnosti normativne, organizaciono-tehničke, obrazovne, upravne i druge prirode koja se organizuje, provodi i o kojoj se stara u provođenju u Preduzeću, s ciljem sprječavanja izbijanja i širenja vatre i požara i njegovog gašenja, te spašavanja ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom, a sve u skladu sa Zakonom, pravilnicima, Procjenom ugroženosti od požara Preduzeća i Planom zaštite od požara Preduzeća, donesenim na osnovu ovog Zakona, podzakonskih akata i odluka i koji se odnose na kontrolu i održavanje gasnog sistema Kantona Sarajevo, te u skladu sa Pravilnikom o održavanju i kontroli gasnog sistema Kantona Sarajevo, važećim procedurama, uputstvima i instrukcijama.

U skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Preduzeća, poslovi zaštite od požara u smislu Zakona su sistematizovani u Službi zaštite od požara i zaštite na radu.

Član 4.

Zaštita od požara kontinuirano se organizuje i provodi u svim administrativno-tehničkim objektima Preduzeća (u daljem tekstu: objekti) i gasnom sistemu Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: gasni sistem).

III MJERE ZA PROVOĐENJE I UNAPRJEĐENJE ZAŠTITE OD POŽARA

Član 5.

U skladu sa Zakonom o zaštiti od požara i vatrogastvu, Planom zaštite od požara Grada Sarajeva (odnosno Plana zaštite od požara Kantona Sarajevo), ovim Pravilnikom, te Procjenom ugroženosti od požara i Planom zaštite od požara Preduzeća, Preduzeće utvrđuje mjere i ponašanje uposlenika koji rukuju eksplozivnim i zapaljivim tečnostima i gasovima (u daljem tekstu: zapaljive materije) u tehnološko - proizvodnim i drugim radnim prostorima i na radnim mjestima u cilju zaštite od požara, eksplozije i mogućnosti zloupotrebe.

Provođenje i unaprjeđenje zaštite od požara vrši se putem primjene **općih mjera zaštite od požara**, koje podrazumjevaju:

- *Izbor lokacije i dispozicija građevine, kao i izbor materijala, uređaja, instalacija i konstrukcija kojim će se spriječiti ili svesti na najmanju mjeru mogućnost izbijanja i širenja požara,*
- *Izgradnju prilaznih puteva i prolaza za vatrogasna vozila i prateću tehniku,*
- *Izgradnju požarnih stepeništa i pomoćnih izlaza,*
- *Osiguranje potrebnih količina vode i drugih sredstava za gašenje požara,*
- *Zabranu upotrebe otvorene vatre i drugih izvora paljenja na mjestima i prostorima gdje bi zbog toga moglo doći do požara,*
- *Izbor i održavanje tehnoloških procesa i uređaja kojima se osigurava zaštita od požara,*
- *Postavljanje uređaja za javljanje, gašenje i sprječavanje širenja vatre i požara, uređaja za mjerenje koncentracije zapaljivih i eksplozivnih gasova, para u vazduhu i drugih uređaja za kontrolu sigurnog odvijanja tehnološkog procesa, u prostorima i prostorijama koji su propisima iz ove oblasti definisani kao prostori u kojima se ugrađuje ovakva vrsta uređaja,*
- *Održavanje i kontrolu ispravnosti uređaja i instalacija, čija neispravnost može uticati na nastanak i širenje požara,*
- *Obuku svih uposlenih lica u praktičnoj upotrebi aparata za gašenje početnog požara, hidranata, kao i drugih priručnih sredstava i opreme za gašenje požara.*

Član 6.

U cilju otklanjanja uzroka požara i eksplozije, te sprječavanja izbijanja, širenja i gašenja požara, spašavanja ljudi i imovine ugroženih požarom u objektima Preduzeća i na gasnom sistemu, primjenjuju se sljedeće **dodatne mjere zaštite od požara:**

- *Uposlenici Preduzeća u čiji djelokrug zadataka i poslova spada održavanje pojedinih instalacija i uređaja, dužni su da vrše kontrolu ispravnosti i funkcionalnosti instalacija i uređaja, te da u slučaju oštećenja istih blagovremeno otklanjaju smetnje, odnosno nedostatke, kako ne bi došlo do požara, odnosno eksplozije.*
- *Svi objekti Preduzeća, glavne mjerno-regulacione stanice, punionice vozila na prirodni gas, te skladište zapaljivih tečnosti i gasova, moraju biti snabdjeveni propisnim sredstvima i opremom (hidrantima, aparatima za početno gašenje požara i drugim propisanim sredstvima, opremom i sistemima aktivne zaštite od požara).*
- *Broj, vrsta i lokacija ovih sredstava i opreme utvrđuje se Procjenom ugroženosti od požara Preduzeća, Planom zaštite od požara Preduzeća i propisanim tehničkim normativima i standardima za zaštitu od požara.*

Član 7.

U djelovima objekata Preduzeća i gasnog sistema u kojima se skladište ili koriste zapaljive materije, odnosno kada se rukuje zapaljivim materijama ili kad se izvode radovi na objektima Preduzeća i gasnog sistema, gdje su prisutne ove materije, **zabranjeno je:**

- *Konzumiranje cigareta, upotreba otvorenog plamena, upotreba svjetiljke sa plamenom, te upotreba drugih sredstva za paljenje i slično,*
- *Korištenje uređaja i instalacija koje mogu izazvati požar ili eksploziju (mobiteli, ručni digitalni satovi, ručne električne svjetiljke obične izvedbe i slično),*
- *Upotreba alata koji varniči,*
- *Korištenje grijnih uređaja sa otvorenim plamenom, užarenim ili zagrijanim površinama,*
- *Držanje i smještaj materijala koji je sklon samozapaljenju.*

Isticanje mjera zabrane iz prethodnog stava ovog člana, će organizovati Služba zaštite od požara i zaštite na radu, u skladu sa Procjenom ugroženosti od požara Preduzeća i Planom zaštite od požara Preduzeća.

Član 8.

Posebne mjere zaštite od požara koje primjenjuju uposlenici u skladu sa svojim pravima, obavezama i odgovornostima, su slijedeće:

- *Sve zapaljive materije koje se koriste u Preduzeću, moraju biti vidno obilježene.*
- *Uposlenici koji rukuju sa zapaljivim materijama, moraju biti upoznati sa načinom upotrebe i rukovanja istim, te upoznati sa propisanim mjerama koje treba da preduzmu prilikom rada, kao i načinom kako treba postupiti u slučaju izbijanja požara ili eksplozije.*
- *Prilazni putevi, ulazi, izlazi, prolazi i stepeništa u objektima Preduzeća moraju biti stalno prohodni.*
- *Prolazi, svi protivpožarni putevi i prilazi u krugu Preduzeća moraju uvijek biti čisti, prohodni i dostupni za eventualni pristup vatrogasnih vozila, vatrogasne opreme i sredstava,*
- *Uređaji, oprema i sredstva namjenjeni za gašenje požara, kao i uređaji i instalacije sistema aktivne zaštite od požara u objektima Preduzeća i objektima gasnog sistema, mogu se koristiti samo ako odgovaraju važećim propisima i standardima. Uređaji, oprema i sredstva za gašenje požara postavljaju se na propisana mjesta u objektima Preduzeća, objektima gasnog sistema i vozilima Preduzeća i mogu se koristiti isključivo za potrebe lokalizovanja i gašenja požara.*
- *Istrošeni zapaljivi materijali (masti, korištena ulja, pokvarene boje, masne krpe, pucvala, pamučna, plastična i druga ambalaža, kao i drugi otpadni materijali) moraju se po završetku radnog vremena fizički ukloniti iz radnih i pomoćnih prostorija, kao i nakon završetka poslova na terenu ili odložiti na sigurna mjesta koja su namjenjena za tu svrhu. Ovaj se materijal za vrijeme rada odlaže u metalne posude sa poklopcima.*
- *Skladištenje materijala u magacinu i drugim prostorijama, kao i na otvorenom prostoru vrši se u skladu sa važećim propisima i standardima, s tim što će se posebno voditi računa da se osigura nesmetan prolaz i odgovarajuće rastojanje uskladištenog materijala od izvora toplotne energije.*
- *Rad sa otvorenom vatrom i uređajima sa usijanim površinama, aparatima za varenje, rezanje i slično, može se obavljati u prostorijama (otvorenim i zatvorenim), tek pošto se predhodno preduzmu odgovarajuće propisane mjere zaštite od požara i osiguraju predviđena sredstva za gašenje požara,*
- *Prije otpočinjanja radova iz tačke 8., rukovodilac radova je obavezan izvršiti predviđenu pripremu, u smislu osiguranja ispunjenja propisanih uslova za siguran rad,*
- *Svi uposlenici moraju biti obučeni za rukovanje i upotrebu vatrogasnih sredstava i opreme za gašenje početnog požara (hidranti, vatrogasni aparati tip S i CO₂).*
- *U slučaju smetnji na gasnom sistemu, koje mogu izazvati požar ili eksploziju, kao i su slučaju požara i eksplozije, nadležne službe Preduzeća koje su zadužene za kontrolu i održavanje gasnog sistema, postupaju u skladu sa propisanim procedurama Preduzeća.*

Upoznavanje sa načinom upotrebe i rukovanja zapaljivim materijama iz stava 1, tačka 2. ovog člana, podrazumjeva polaganje propisanog stručnog ispita iz oblasti rukovanja eksplozivnim materijama, zapaljivim tečnostima i gasovima u prometu.

S aspekta funkcionalnosti i sigurnosti gasnog sistema, poslije radnog vremena i u neradne dane uspostavljena je organizacija u pripravnosti.

Organizacija iz prethodnog stava, ne predstavlja osnovne snage za obavljanje vatrogasne djelatnosti u skladu sa članom 88. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu.

Član 9.

U svim prostorijama objekata Preduzeća i gasnog sistema, nezavisno od predhodno poduzetih mjera, nadležne službe i uposlenici, i to u skladu sa njihovim pravima, obavezama i odgovornostima, poduzimaju se i slijedeće aktivnosti:

- *Pregled ispravnosti gasnih i električnih uređaja, zamjena neispravnih i dotrajalih dijelova na uređajima i na električnim instalacijama u objektima Preduzeća i gasnom sistemu,*
- *Kontrola ispravnosti svih vrsta aparata za gašenje početnog požara, te (za slučaj potrebe) punjenje istih, kontrole ispravnosti i opremljenosti unutrašnjih i vanjskih hidranata,*
- *Kontrola ispravnosti i funkcionalnosti svih sistema aktivne zaštite od požara, te ostalih sredstava i opreme i sistema u objektima Preduzeća i na gasnom sistemu, gdje su isti instalirani,*
- *Kontrola opreme i uskladištenja lahko zapaljivih i eksplozivnih materija u objektima gasnog sistema i skladištu zapaljivih tečnosti i gasova,*
- *Označavanje i postavljanje znakova upozorenja na opasnim mjestima,*
- *Provođenje mjera zabrane pušenja (gdje je to propisano) i mjera zabrane upotrebe otvorene vatre na svim objektima Preduzeća i gasnom sistemu,*
- *Održavanje čistoće u radnim i pomoćnim prostorijama i redovno odstranjivanje zapaljivih i otpadnih materija, te ambalaže iz objekata Preduzeća,*
- *Provođenje zabrane upotrebe grijalica, rešoa i drugih aparata sa vrelim površinama koji vrše isijavanje toplote, a koji mogu biti uzrok nastanka požara u kancelarijama i drugim prostorijama objekata i postrojenja gasnog sistema,*

Član 10.

Vršenje radnji koje mogu dovesti do izbijanja požara i eksplozija, može se dozvoliti samo pod uslovim da su preduzete propisane mjere zaštite od požara, za ovakvu vrstu poslova.

Član 11.

Radove u vezi sa izgradnjom, rekonstrukcijom ili servisiranjem gasne mreže, regulacionih i mjernih instrumenata i ostalih uređaja izvodit će se u skladu sa propisima iz ove oblasti, uz primjenu propisanih mjera zaštite od požara.

Član 12.

Nabavka, ugradnja, popravka i održavanje električnih uređaja u protueksplozivnoj zaštiti, vrši se prema važećim propisima i standardima iz ove oblasti.

Projektovanje, montažu i održavanje električnih instalacija i uređaja u protueksplozivnoj zaštiti, mogu vršiti samo osobe sa položenim Ex (S) ispitom.

Član 13.

Svaki uposlenik koji, prilikom održavanja gasnog sistema ili usljed drugih radova na gasnom sistemu, uoči smetnje na istom, dužan je da o tome obavijesti Dispečerski centar Preduzeća, koji postupa u skladu sa propisanim procedurama i instrukcijama, u cilju hitnog otklanjanja smetnje.

Član 14.

Objekti Preduzeća moraju posjedovati odgovarajuće požarne puteve i dovoljan broj izlaza za propisnu evakuaciju ljudi i imovine u slučaju požara.

Hodnici, stepenice, prolazi, ulazi-izlazi i drugi otvori moraju biti adekvatno označeni i prohodni.

Vanjska vrata objekata Preduzeća moraju se otvarati prema izlazu, a za vrijeme rada objekta ne smiju se zaključavati.

U sigurnosnoj zoni od požara se moraju odrediti zborna mjesta, kao i odgovorna lica u objektu Preduzeća za realizaciju postupka evakuacije.

Član 15.

U intervenciji na gasnom sistemu, ne smije se upotrebljavati alat koji varniči, niti se smije dozvoliti nastajanje varnica (usljed neispravnosti električnih uređaja, nepravilnog rada, nepridržavanja i zanemarivanja zaštitnih mjera na električnim i drugim uređajima).

IV NAČIN UPOZNAVANJA UPOSLENIH LICA SA OPASNOSTIMA OD POŽARA NA RADNOM MJESTU PRILIKOM PRIJEMA I RASPOREĐIVANJA TIH LICA NA RADNO MJESTO, KAO I PRILIKOM PREMJEŠTANJA SA JEDNOG RADNOG MJESTA NA DRUGO RADNO MJESTO

Član 16.

Svaki novoprimljeni uposlenik mora se prethodno upoznati sa pravima i obavezama, kao i opasnostima na radnom mjestu iz oblasti zaštite od požara i eksplozije.

Upoznavanje sa pravima i obavezama iz zaštite od požara za uposlenike vrše nadležni rukovodnici organizacionih jedinica u koje se raspoređuje uposlenik, u saradnji sa Službom zaštite od požara i zaštite na radu.

Svaki uposlenik Preduzeća u skladu sa radnim mjestom, mora biti upoznat sa materijalnom i drugom odgovornošću, za slučaj nepridržavanja mjera zaštite od požara.

Član 17.

Teoretska i praktična obuka i provjera znanja uposlenika iz oblasti zaštite od požara vrši se u sklopu Programa obrazovanja uposlenika iz oblasti rukovanja sredstvima i opremom za gašenje požara.

Član 18.

Provjera znanja iz prethodnog člana ovog Pravilnika vrši se od strane stručne komisije sastavljene

od kadrova koji temeljito poznaju ovu oblast i koji posjeduju odgovarajuću stručnu spremu.

V PRAVA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI SVIH UPOSLENIH LICA U PROVOĐENJU PROPISANIH MJERA ZAŠTITE OD POŽARA

Član 19.

Za organizovanje, provođenje, unapređenje i staranje o provođenju mjera zaštite od požara, u okviru prava i dužnosti utvrđenih zakonom i ovim Pravilnikom odgovorni su:

- *Nadzorni odbor,*
- *Uprava Preduzeća,*
- *Služba zaštite od požara i zaštite na radu,*
- *Rukovodioci i vodeći uposlenici Preduzeća,*
- *Ostali uposlenici Preduzeća.*

Član 20.

Nadzorni odbor Preduzeća u oblasti organizovanja i unapređenja zaštite od požara ima slijedeća prava, obaveze i odgovornosti:

- *Da donose Pravilnik o zaštiti od požara Preduzeća,*
- *Da po ukazanoj potrebi daje tumačenje odredbi donesenog Pravilnika zaštite od požara Preduzeća.*

Član 21.

Uprava Preduzeća u okviru svoje nadležnosti ima slijedeća prava, obaveze i odgovornosti:

- *Da organizuje provođenje zakona i propisa iz oblasti zaštite od požara u Preduzeću,*
- *Da usaglasi i utvrdi nacrt pravilnika o zaštiti od požara, te isti dostavi Nadzornom odboru na razmatranje i usvajanje,*
- *Da usvoji Procjenu ugroženosti od požara i Plan zaštite od požara,*
- *Da osigura finansijska sredstva i nabavku sredstava i opreme za zaštitu od požara,*
- *Da se stara o blagovremenoj i propisanoj nabavci sredstava i opreme za gašenje požara, njihovo namjensko korištenje i propisno održavanje, a na osnovu prijedloga Službe zaštite od požara i zaštite na radu,*
- *Da pokrene postupak zbog povrede radne dužnosti protiv uposlenika koji ne provode propisane mjere zaštite od požara, odnosno onih koji se ne pridržavaju propisanih mjera zaštite od požara.*

Služba zaštite od požara i zaštite na radu

Član 22.

Šef služba zaštite od požara i zaštite na radu u vršenju poslova ima sljedeća prava, obaveze i odgovornosti:

- *Rukovodi Službom zaštite od požara i zaštite na radu, u skladu sa propisima,*
- *Prati propise iz oblasti zaštite od požara, te dostignuća iz ove oblasti i predlaže njihovu primjenu u Preduzeću, u skladu sa obavezama i potrebama Preduzeća.*

- *Organizuje staranje i kontrolu o provođenju zaštite od požara i vrši kontrolu primjene odredbi ovog Pravilnika, drugih općih akata iz oblasti zaštite od požara, kao i općih i posebnih propisa koji reguliraju ovu oblast,*
- *Stara se o organizovanju periodičnih pregleda opreme i sredstava,*
- *Radi na izradi Pravilnika o zaštiti od požara, Procjene ugroženosti od požara i Plana zaštite od požara,*
- *Prema vlastitoj stručnoj procjeni i stanju zaštite od požara angažuje interne i eksterne pravne i fizičke subjekte za zaštitu od požara, u skladu sa ugovorima i ovlaštenjima,*
- *Učestvuje u pripremi postupka nabavke sredstava i opreme za zaštitu od požara,*
- *Po procjeni, neposredno obilazi poslovne jedinice preduzeća i terena u cilju uočavanja nedostataka i o tom podnosi izvještaj neposrednom rukovodiocu,*
- *Učestvuje u organizovanju obuke svih uposlenika iz oblasti zaštite od požara,*
- *Podnosi prijavu za pokretanje postupka zbog povrede radne obaveze, uslijed nepridržavanja propisanih mjera zaštite od požara,*
- *Preporučuje zabranu rada i po ukazanoj potrebi preporučuje udaljavanje sa posla uposlenika koji krši propise zaštite od požara, te predlaže pokretanje postupka zbog povrede radne obaveze, u skladu sa važećim propisima, a u izuzetnim slučajevima je ovlašten da privremeno izvrši obustavu rada i o tome izvjesti neposrednog rukovodioca nadležne službe čiji radnici izvode radove,*
- *Organizuje vođenje svih propisanih evidencija iz oblasti zaštite od požara,*
- *Jednom godišnje neposrednom rukovodiocu, dostavlja na razmatranje izvještaj o stanju zaštite od požara, a on ga prosljeđuje Upravi Preduzeća na upoznavanje i razmatranje,*
- *Sarađuje sa nadležnim inspekcijskim organima iz oblasti zaštite od požara, te organizuje njihov prihvata i boravak u službenim prostorima i prostorijama Preduzeća, ili na terenu, ,*
- *Obavještava inspekciju zaštite od požara o izvršavanju njihovih rješenja, kojima je naloženo otklanjanje nedostataka i provođenje mjera,*
- *Izvršava redovne i druge poslove definirane zakonskim i internim aktima za oblast njegovog rada, te druge poslove iz djelokruga rada Službe po nalogu neposrednog rukovodioca i daje povratne informacije o izvršenju istih.*

Član 23.

Vodeći inženjer zaštite od požara i inženjer zaštite od požara u vršenju poslova imaju slijedeća prava, obaveze i odgovornosti:

- *Prate, primjenjuju i provode zakonske akte, opće akte Preduzeća, posebne akte iz svog djelokruga rada, te usvojene standarde u Preduzeću,*
- *Staraju se o provođenju mjera zaštite od požara na nivou Preduzeća, utvrđenih zakonom i drugim propisima, Procjenom ugroženosti od požara Preduzeća, Planom zaštite od požara Preduzeća, ovim Pravilnikom i drugim općim aktima Preduzeća, te u skladu sa potpisanim ugovorima o radu,*
- *Prema Procjeni ugroženosti od požara Preduzeća i Planu zaštite od požara Preduzeća, organizuje razmještanje aparata za početno gašenje požara, opreme za hidrante i druge opreme za gašenje požara, kontrolišu njihovu ispravnost, te preduzimaju potrebne mjere radi njihove eventualne zamjene, servisiranja i slično,*
- *U skladu sa svojim znanjima, položajem i stručnim vještinama, učestvuju u izradi i pripremi prijedloga akata Preduzeća, Procjene ugroženosti od požara, Plana zaštite od požara i ovog*

- Pravilnika, te nakon njihovog donošenja provode sve utvrđene mjere koje su u djelokrugu njegovog rada,*
- U slučaju naročito specifične intervencije na gasnom sistemu, predlažu dodatne mjere sa stanovišta zaštite od požara.*
  - U dogovoru sa svojim neposrednim rukovodiocem predlaue rukovodiocu organizacione jedinice ili ekipe koja izvodi radove, potpunu ili djelimičnu obustavu rada na mjestima posebno izraženih opasnosti za izbijanje požara i eksplozije na gasnom sistemu ili objektima Preduzeća, sve dok se izražene i identifikovane opasnosti ne otklone, a u izuzetnim slučajevima su ovlašteni da privremeno izvrše obustavu rada i o tome izvjestе rukovodioca nadležne službe čiji radnici izvode radove,*
  - Prije izdavanja dozvole za rad na intervencijama na gasnom sistemu sa povećanim stepenom rizika, provjeravaju da li su ispunjeni svi uvjeti sa stanovišta zaštite od požara.*
  - Prati i predlaže primjenu savremenih dostignuća iz oblasti zaštite od požara, u obimu koji je potreban i prihvatljiv poslovnom sistemu Preduzeća,*
  - Prema Planu i programu rada Službe zaštite od požara i zaštite na radu vrše preglede radnih i pomoćnih prostorija, objekata Preduzeća, gasnih postrojenja, električnih instalacija i sl. sa stanovišta zaštite od požara i preduzimaju odgovarajuće mjere, te podnose neposrednom rukovodiocu izvještaj o obavljenim aktivnostima,*
  - Izrađujuju potrebne analize iz oblasti zaštite od požara, te iste dostavljaju neposrednom rukovodiocu,*
  - Učestvuju u pripremi plana nabavke sredstava za zaštitu od požara objekata Preduzeća i objekata gasnog sistema, te uposlenika Preduzeća,*
  - Kontrolišu ateste i rokove trajanja sredstava od požara, koje posjeduje i koristi Preduzeće,*
  - Prema stručnoj procjeni i stanju zaštite od požara, uz konsultaciju sa neposrednim rukovodiocem, angažujuju interne i eksterne subjekte zaštite od požara,*
  - U saradnji sa neposrednim rukovodiocem sarađujuju sa nadležnim inspekcijским organima zaštite od požara, postupa po njihovim riješenjima i iste izvještavaju o otklanjanju nedostataka, te preduzima mjere po riješenju inspekcije koje se odnose na materiju zaštite od požara,*
  - Izvršavaju redovne i druge poslove definirane zakonskim i internim aktima za oblast njegovog rada, te druge poslove iz djelokruga rada Službe po nalogu neposrednog rukovodioca i daju povratne informacije o izvršenju istih,*
  - Vode propisane evidencije u propisanoj formi i propisanim rokovima,*
  - U slučaju odsustva neposrednog rukovodioca ili nepopunjenosti tog radnog mjesta, po nalogu rukovodioca sektora u kojem je Služba zaštite od požara i zaštite na radu sistematizovana, preuzimaju poslove, odgovornosti i ovlaštenja neposrednog rukovodioca, u skladu sa odredbama Pravilnika o radu,*
  - Sarađuju sa ovlaštenim institucijama koje se bave problematikom zaštite od požara i eksplozije, kao i sa ovlaštenim servisima,*
  - Učestvuju u izrađivanju plana i programa mjera i zaštite od požara, te prate njihovo izvršenje,*
  - Podnose izvještaje neposrednom rukovodiocu o provođenju mjera i aktivnosti iz nadležnosti svog rada,*
  - Odgovorni su za blagovremeno efikasno i kvalitetno obavljanje gore navedenih poslova i postupanje u skladu sa općim aktima Preduzeća.*

Član 24.

Vodeći tehničar zaštite od požara i Tehničar zaštite od požara u vršenju poslova imaju sljedeća prava, obaveze i odgovornosti:

- *Prate, primjenjuju i provode zakonske akte, opće akte Preduzeća, posebne akte iz svog djelokruga rada, te usvojene standarde u Preduzeću,*
- *Staraju se o provođenju mjera zaštite od požara na nivou Preduzeća, utvrđenih zakonom i drugim propisima, Procjenom ugroženosti od požara Preduzeća, Planom zaštite od požara Preduzeća, ovim Pravilnikom i drugim općim aktima Preduzeća, te u skladu sa potpisanim ugovorima o radu,*
- *Prema Procjeni ugroženosti od požara Preduzeća i Planu zaštite od požara Preduzeća, po nalogu neposrednog rukovodioca, vrše razmještanje aparata za početno gašenje požara, opreme za hidrante i druge opreme za gašenje požara, kontrolišu njihovu ispravnost, te preduzimaju potrebne mjere radi njihove eventualne zamjene, servisiranja i slično,*
- *Prije izdavanja dozvole za rad na intervencijama na gasnom sistemu sa povećanim stepenom rizika provjeravaju da li su ispunjeni svi uvjeti sa stanovišta zaštite od požara,*
- *Pomažu u izradi Plana i programa mjera zaštite od požara,*
- *Pomažu u izradi potrebnih analiza, izvještaja i pregledu utroška sredstava iz oblasti zaštite od požara,*
- *Po zahtjevu neposrednog rukovodioca, saraduju sa ovlaštenim inspekcijskim i drugim organima i ustanovama nadležnim za kontrolu i provođenje mjera zaštite od požara,*
- *Pomažu u planiranju nabavke sredstava za zaštitu od požara objekata Preduzeća i gasnog sistema, kao i uposlenika Preduzeća,*
- *U domenu svoje stručne spreme i sposobnosti, pomažu u izradi plana i programa obuke uposlenika preduzeća iz oblasti zaštite od požara,*
- *Neposredno rade na poslovima zaštite od požara, kontrolišu kvalitet atesta i rokove trajanja sredstava i opreme za zaštitu od požara,*
- *Izvršavaju redovne i druge poslove definirane zakonskim i internim aktima za oblast njihovog rada, te druge poslove iz djelokruga rada Službe po nalogu neposrednog rukovodioca, te daju povratne informacije izdavaocu naloga o izvršenju istih,*
- *Vode propisane evidencije u propisanoj formi i propisanim rokovima,*
- *Neposrednom rukovodiocu podnose izvještaje o provođenju mjera i aktivnosti iz nadležnosti svog rada,*
- *Rade i druge poslove iz djelokruga poslova svog radnog mjesta predviđene upustvima i odlukama, te radnim nalogima neposrednog rukovodioca,*
- *Odgovorni su za blagovremeno efikasno i kvalitetno obavljanje gore navedenih poslova i postupanje, u skladu sa općim aktima Preduzeća.*

Član 25.

Rukovodioci i vodeći uposlenici u svojoj organizacionoj jedinici, ekipi i djelokrugu rada, u provođenju zaštite od požara i eksplozije imaju sljedeća prava, obaveze i odgovornosti:

- *Organizuju provođenje mjere zaštite od požara u svojoj službi/odjeljenju/odjelu/ekipi*
- *Organizuju periodične preglede i ispitivanje gasnih instalacija i postrojenja, sudova pod pritiskom i o tome vode evidenciju,*
- *Organizuju redovne preglede i održavanje elektro-uređaja, mašina i instalacija kao i uzemljenja, gromobranskih instalacija, uređaja u Ex ("S") izvedbi i mjerenje statičkog*

- elektriciteta,*
- *Vode brigu o uskladištenju robe i materijala (koju koriste u svom radu) po propisima i standardima, a posebno o putevima i prolazima u skladištima i oko njega radi eventualnog pristupa vatrogasnih vozila,*
  - *Vode brigu o redovnom održavanju čistoće urednim i pomoćnim prostorijama i skladištima koje koriste, a posebno u zoni ugroženoj požarom i eksplozijom.*
  - *Vodeći uposlenici ekipa organizuju i provode mjere zaštite od požara pri izvršenju poslova za koje su zaduženi,*
  - *Dužni su da u djelokrugu svog rada organizuju i kontrolišu rad uposlenika na način koji osigurava sigurnost uposlenika, objekata Preduzeća i gasnog sistema, a koji se nalaze u nadležnosti Preduzeća,*
  - *Poduzimaju sve potrebne aktivnosti u cilju dosljedne primjene utvrđenih i naloženih mjera zaštite od požara u organizacionoj jedinici službi/odjeljenju/odjelu kojim rukovode ili koji vode,*
  - *Kod organizacije procesa rada kontrolišu i osiguravaju primjenu mjera zaštite od požara i dosljedno se pridržavaju propisanih i naloženih mjera iz zaštite od požara, a u slučaju uočenih nedostataka, blagovremeno poduzimaju odgovarajuće aktivnosti za brzo i efikasno otklanjanje istih,*
  - *Sarađuju sa Službom zaštite od požara i zaštite na radu, radi dosljedne i blagovremene primjene i organizacije svih utvrđenih, odnosno naloženih mjera zaštite od požara,*
  - *Dužni su da upoznaju sve uposlenike kojim rukovode sa opasnostima koje im prijete od požara i eksplozije na radnim mjestima na kojima su uposlenici raspoređeni, u saradnji sa službom zaštite od požara i zaštite na radu,*
  - *Da po nalogu nadležnih inspekcijskih organa ili organa uprave, a u sradnji sa Službom zaštite od požara i zaštite na radu, poduzimaju aktivnosti na otklanjanju nedostataka s aspekta zaštite od požara,*
  - *Da udalje sa radnog mjesta uposlenika svoje organizacione jedinice ili ekipe, koji se ne pridržava propisanih mjera zaštite od požara i eksplozije, a ako u toj radnji uposlenika postoje elementi povrede radne obaveze, da podnesu i zahtjev za pokretanje disciplinskog postupka,*
  - *Da poduzimaju i ostale mjere u cilju sprječavanja nastanka požara i eksplozije.*

Član 26.

Svi uposlenici Preduzeća su osnovni nosioci poslova i zadataka zaštite od požara i imaju dužnosti i odgovornosti, da neposredno u procesu rada učestvuju u provođenju poslova i zadataka, odnosno općih i posebnih mjera u zaštiti ljudi i materijalnih dobara, u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima, ovim Pravilnikom i drugim općim aktima Preduzeća, a naročito:

- *Da poduzimaju, provode i pridržavaju se propisanih mjera iz oblasti zaštite od požara, u svom djelokrugu rada,*
- *Da u slučaju kada uoče smetnju na gasnom sistemu, to odmah prijave Dispečerskom centru, koji postupa u skladu sa usvojenim procedurama i instrukcijama, u cilju otklanja smetnje,*
- *Da pažljivo rukuju sa opasnim materijama, kao što su zapaljive, eksplozivne, nagrizajuće i druge materije, te da poduzimaju potrebne i propisane mjere zaštite od požara pri njihovom korištenju,*

- *Da u skladu sa vlastitim vještinama i obukama, neposredno pristupe gašenju požara , ako to mogu učiniti bez opasnosti za sebe i druga lica i da o tome odmah obavijeste vatrogasce (na br.tel 123), te Dispečerski centar za požar na gasnom sistemu, odnosno Dojavni centar za požar u objektima Preduzeća,*
- *Da obavezno pristupe organizovanoj obuci iz oblasti zaštite od požara i provjeri znanja iz oblasti zaštite od požara,*
- *Da se staraju o radu i čistoći u svom djelokrugu rada i prostorijama koje koriste, kao i o održavanju i čuvanju raspoloživu opremu za gašenje požara i druga sredstva namjenjena za zaštitu od požara sa kojim su zaduženi,*
- *Da uvijek prilikom preuzimanja vozila, izvrše vizuelni pregled vozila, a posebno aparata za početno gašenje požara koji se nalazi u vozilu, te u slučaju uočavanja nedostatka na aparatu, odmah obavijeste Službu zaštite od požara i zaštite na radu, kako bi se nedostatak otklonio ili aparat zamjenio ispravnim,*
- *Da svako sumnjivo kretanje i zadržavanje nepoznatih osoba u blizini objekata i gasnog sistema prijave Dispečerskom centru Preduzeća, Dojavnom centru Preduzeća, Službi zaštite od požara i zaštite na radu, ili nadležnom organu–policiji.*

Član 27.

Uposlenik koji ne izvršava obaveze propisane ovim Pravilnikom čini povredu radne obaveze za koju se utvrđuje stepen odgovornosti prema odredbama Pravilnika o disciplinskoj i materijalnoj odgovornosti Preduzeća, te u skladu sa relevantnim zakonima.

VI OBAVEZA I NAČIN STRUČNOG OSPOSABLJAVANJA UPOSLENIH LICA ZA PROVOĐENJE MJERA ZAŠTITE OD POŽARA NA RADNIM MJESTIMA KAO I IZRADA POSEBNIH RADNIH UPUTSTAVA ZA UPOSLENA LICA KOJA SU RASPOREĐENA NA RADNA MJESTA ZA KOJA SE ZBOG POSTOJANJA POVEĆANE OPASNOSTI OD POŽARA, MORAJU PREDVIDJETI POSEBNE MJERE ZAŠTITE OD POŽARA

Član 28.

Preduzeće će putem Službe zaštite od požara i zaštite na radu, te po potrebi angažovanjem eksternih subjekata u skladu sa propisanim rokovima, organizovati i provoditi stručnu obuku, osposobljavanje i usavršavanje svih uposlenika, za provođenje mjera zaštite od požara na radnim mjestima i mjestima rada na kojima su raspoređeni.

Obuka i osposobljavanje obuhvata, upoznavanje uposlenih lica sa svim izvorima opasnosti i načinu provođenja mjera zaštite od požara, utvrđenih u ovom Pravilniku.

Pored obuke iz stava 2. ovog člana, Preduzeće najmanje jednom u dvije godine organizuje obuku i provjeru znanja iz oblasti zaštite od požara svih uposlenih lica u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima iz ove oblasti.

Član 29.

Poslove stručnog osposobljavanja uposlenih lica prema programu vrši eksterni partner

ovlašten za obavljanje poslova zaštite od požara, u saradnji sa Službom zaštite od požara i zaštite na radu.

O navedenim obukama iz ovog člana vodi se evidencija u tri primjerka, od čega jedan primjerak se dostavlja Službi zaštite od požara i zaštite na radu, jedan primjerak Službi pravnih i kadrovskih poslova/Odjel kadrovskih poslova, dok jedan primjerak zadržava ovlašteni eksterni partner koji je proveo obuku.

VII NADLEŽNOST SLUŽBE ZAŠTITE OD POŽARA I ZAŠTITE NA RADU, KAO ORGANIZACIONOG DIJELA PREDUZEĆA KOJI SE STARA I KONTROLIŠE PROVOĐENJE MJERA ZAŠTITE OD POŽARA

Član 30.

Nadležnost Službe zaštite od požara i zaštite na radu i uposlenika koji obavljaju poslove u toj Službi, a zaduženi su za staranje i kontrolu provođenja mjera zaštite od požara, regulisana je Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta KJKP Sarajevogas d.o.o. Sarajevo.

Član 31.

Obaveze iz predhodnog člana ovog Pravilnika moraju biti usaglašene sa Zakonom, podzakonskim aktima i općim aktima Preduzeća donijetim po tom osnovu.

VIII SADRŽAJ I NAČIN IZRADE PROCJENE UGROŽENOSTI OD POŽARA I PLANA ZAŠTITE OD POŽARA I NAČIN NJIHOVOG PROVOĐENJA

Član 32.

Procjena ugroženosti od požara Preduzeća se izrađuje u skladu sa Metodologijom za izradu procjene ugroženosti od požara.

Plan zaštite od požara Preduzeća se izrađuje na osnovu sačinjene Procjene ugroženosti od požara Preduzeća, a u skladu sa Uredbom o sadržaju i načinu izrade planova zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća i planova zaštite od požara.

Član 33.

Procjena ugroženosti od požara Preduzeća i Plan zaštite od požara Preduzeća se usvaja od strane Uprave Preduzeća, te podliježe reviziji, izmjeni i dopuni, koja se vrši najmanje jedanput na godišnjem nivou, ili ranije u slučaju potrebe.

Član 34.

Plan zaštite od požara Preduzeća se provodi od strane svih uposlenika, i to u djelokrugu njihovog rada.

IX NAČIN VRŠENJA UNUTRAŠNJE KONTROLE PROVOĐENJA PREDVIĐENIH MJERA ZAŠTITE OD POŽARA I NAČIN VOĐENJA EVIDENCIJE O PROVOĐENJU PROPISANIH MJERA ZAŠTITE OD POŽARA

Član 35.

Kontrolu provođenja predviđenih mjera zaštite od požara vrši Služba zaštite od požara i zaštite i zaštite na radu.

Kontrola iz prethodnog stava, vrši se na osnovu planova rada Službe zaštite od požara i zaštite na radu.

O provedenoj kontroli se sačinjava izvještaj, a isti se prosljeđuje nadležnoj organizacionoj jedinici, u čijem djelokrugu rada je izvršena kontrola. U slučaju da je provednom kontrolom utvrđena neprimjena propisanih mjera zaštite od požara, daje se nalog koje mjere koje se trebaju provesti, radi otklanjanja uočenih nedostataka.

Poslove iz ovog člana, mogu obavljati i ovlaštena registrovana pravna lica u skladu sa zakonom i potpisanim ugovorom.

Član 36.

Izvještaj o kontroli provednih mjera zaštite od požara Služba zaštite od požara i zaštite na radu, dostavljaju se Upravi Preduzeća, na upoznavanje i razmatranje.

X MJESTA I PROSTORI U KOJIMA JE ZABRANJENO KORIŠTENJE I PRENOŠENJE OTVORENE VATRE

Član 37.

Prostorije u objektima Preduzeća i objektima Gasnog sistema u kojima postoji mogućnost javljanja zapaljive i eksplozivne smjese, koje zahtjevaju strogo provođenje mjera zaštite su :

- *Dijelovi poslovno tehničkog objekta Butila (GMRS Butila, gasna postrojenja, punionica za punjenje vozila na prirodni gas, skladište zapaljivih tečnosti i gasova i kotlovnica),*
- *GMRS Hum (gasna postrojenja),*
- *GMRS Misoča (gasna potrojenja),*
- *Gasne stanice PRS i RRS, te*
- *Mjesta izvođenja radova na gasnom sistemu za vrijeme izvođenja istih.*

Član 38.

Na svim mjestima i prostorima iz prethodnog člana **zabranjeno je:**

- *konzumiranje cigareta,*
- *upotreba otvorene vatre,*
- *korištenje grijnih uređaja sa usijanom površinom,*
- *korištenje alata koji varniči,*

- *držanje i smještaj materijala koji je sklon samozapaljenju, ili pospješivanju vatre i požara.*

Član 39.

Zapaljive materije moraju se držati na određenom mjestu u posebnim prostorijama i objektima koje su za to namjenjeni.

Prostorije i objekti iz stava 1. ovog člana moraju biti uređeni u skladu sa tehničkim i drugim propisima, dok se otvorena vatra (otvorena ložišta, otvoreni plamen i slično) koja se koristi u tehnološkim procesima ili u postupku rada u prostorima za te namjene i drugim radnjama, može upotrebljavati **samo** u skladu sa tehničkim i drugim propisima, koji reguliraju ovu oblast

XI DUŽNOSTI I NAČIN PONAŠANJA UPOSLENIH LICA U SLUČAJU POJAVE POŽARA

Član 40.

Svaki uposlenik Preduzeća koji primjeti neposrednu opasnost za izbijanje požara ili primjeti požar obavezan je da pristupi otklanju opasnosti, odnosno gašenju požara, ako to može učiniti bez opasnosti za ličnu sigurnost ili sigurnost drugih lica.

Član 41.

Svi uposlenici Preduzeća u smislu odredbi Plana zaštite od požara Preduzeća, ovog Pravilnika, i drugih propisa iz ove oblasti, u momentu izbijanja požara dužni su provoditi slijedeće mjere:

- *Da pristupe lokalizaciji početnog požara priručnim sredstvima i aparatima (S-9, S-50, S-100, CO₂-5) za gašenje početnog požara svih tipova,*
- *U slučaju da ne mogu ugasiti požar, odmah obavijeste profesionalnu vatrogasnu jedinicu (na br.tel: 123) direktno ili preko Dispečerskog centra Preduzeća (za požar na gasnom sistemu) ili Dojavnog operativnog centra Preduzeća (za požar na objektima Preduzeća),*
- *Da po dolasku pripadnika profesionalne vatrogasne jedinice, rukovodiocu akcije gašenja požara, pruže potrebna obavještenja o tome da li je neko od uposlenika ugrožen, a posebno o načinu i mjestu izbijanja požara kao i materiji koja gori, te informacije za gasno postrojenje koje je ugroženo požarom, odnosno eksplozijom,*
- *Da se u slučaju potrebe, stave pod komandu rukovodiocu akcije gašenja požara i da izvršavaju njegova naređenja,*
- *Da u slučaju potrebe isključe napajanje električnom energijom objekta, na kojem je izbio požar, na susjednim objektima ili kvartu, odmah obavijeste elektrodistribuciju putem Dispečerskog centra Preduzeća (za požar na gasnom sistemu) ili Dojavnog operativnog centra Preduzeća (za požar na objektima Preduzeća),*

XII MJERE ZAŠTITE PRILIKOM OBAVLJANJA POSLOVA ZAVARIVANJA

Član 42.

Obavljanje radnih zadataka zavarivanja od strane uposlenika u krugu Preduzeća, može se vršiti samo u predviđenim prostorima, u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima koji tretiraju navedenu oblast.

Prostori za obavljanje navedenih radnji iz prethodnog stava moraju biti građevinski uređeni, kao poseban požarni sektor ili na drugi način osigurani od širenja i prenošenja požara.

Član 43.

Svi uposlenici koji obavljaju poslove zavarivanja moraju se pridržavati stručnih pravilnika i uputstava u kojima su propisane neophodne mjere zaštite od požara, a koje se primjenjuju prilikom radova zavarivanja i koje moraju biti vidno istaknute na mjestima izvođenja radova zavarivanja.

Član 44.

Za sve poslove organizacije rada, te provođenja mjera zaštite od požara prilikom radova zavarivanja zaduženi su rukovodioci i vodeći uposlenici službi/odjeljenja/odjela/ekipa čiji uposlenici izvode radove zavarivanja, a za samu primjenu mjera zaštite od požara zaduženi su neposredno uposlenici koji provode aktivnost varenja.

XIII VRSTA I KOLIČINA OPREME I SREDSTAVA ZA GAŠENJE POŽARA, RASPORED OPREME I SREDSTAVA, TE VRIJEME PERIODIČNOG ISPITIVANJA NJIHOVE ISPRAVNOSTI

Član 45.

Vrsta i količina sredstava i opreme za gašenje požara na objektima Preduzeća i gasnom sistemu, mora biti raspoređena u skladu Procjenom ugroženosti od požara i Planom zaštite od požara Preduzeća.

Član 46.

Svi postojeći objekti Preduzeća i glavne mjerno-regulaciona stanice, u skladu sa Procjenom ugroženosti od požara i Planom zaštite od požara Preduzeća, moraju biti snabdjeveni potrebnim brojem vanjskih, odnosno zidnih hidranata koji moraju biti opremljeni sa odgovarajućom potrebnom opremom.

Član 47.

Svaki zidni hidrant koji se nalazi u objektu Preduzeća mora imati odgovarajuće ormariće sa potrebnom hidrantskom opremom, a ona je:

- *potisno crijevo "C" 52 mm, dužine 15 metara,*
- *mlaznica "C" sa slavinom.*

Ormarić treba biti zatvoren, te dostupan da se može otvoriti u svakom trenutku za slučaj potrebe.

Član 48.

Vanjski hidranti moraju biti zaštićeni od vremenskih nepogoda, pokriveni i zaštićeni od smrzavanja.

Pored svakog hidranta mora se postaviti odgovarajuća oznaka hidranta (slovo „H“).

Pripadajuća hidrantska oprema postavlja se u odgovarajuće samostojeće ormare koji su locirani tako da jedan ormar sa pripadajućom opremom, pokriva jedan hidrant.

U ormaru za smještaj hidrantske opreme za **podzemni hidrant** treba da se nalazi:

- *hidrantski dvokraki nastavak,*
- *hidrantski ključ,*
- *dvije (2) mlaznice sa slavinom,*
- *četiri (4) potisna crijeva “C” 52 mm, dužine 15 m, i*
- *dva (2) ključa za spojke ABC.*

U ormaru za smještaj hidrantske opreme za **nadzemni hidrant** treba da se nalazi:

- *dvije (2) mlaznice sa slavinom,*
- *dva (2) potisna crijeva “C” 52 mm, dužine 15 m*
- *ključ za nadzemni hidrant, i*
- *ključ za „B“ spojnicu*

Ormarić treba biti zatvoren, te dostupan da se može otvoriti u svakom trenutku u slučaju potrebe.

Nije dozvoljeno korištenje hidranata i hidrantske opreme, osim u svrhu gašenja požara.

Izuzetno, korištenje hidranata i hidrantske opreme može biti dozvoljeno za druge potrebe, samo uz odobrenje Službe zaštite od požara i zaštite na radu.

Član 49.

Svi hidranti i hidrantska oprema moraju biti u ispravnom stanju, a servisiranje se mora obaviti svakih šest (6) mjeseci, odnosno dva puta godišnje (periodičan pregled).

Pregled i servisiranje mora biti izvršeno od strane ovlaštenog pravnog lica i serviseru.

Organizovanje poslova iz ovog člana provodi Služba zaštite od požara i zaštite na radu, u saradnji sa ovlaštenim pravnim licem.

Član 50.

Svi objekti Preduzeća, motorna vozila Preduzeća i glavne mjerno-regulacione stanice, punionice vozila na prirodni za gas i skladište zapaljivih tečnosti i gasova moraju biti snabdjeveni sa potrebnim brojem aparata za gašenje početnog požara, a koji su raspoređeni na određena pristupačna mjesta zavisno od požarne opterećenja samog objekta Preduzeća ili gasnog postrojenja u skladu sa Procjenom ugroženosti od požara i Planom zaštite od požara Preduzeća.

Član 51.

Prenosni aparati za gašenje početnog požara tip S – 9 kg i aparati tip S – 6 kg u objektima moraju biti postavljeni na zid na visini do 1,5 m, okačeni na odgovarajuće nosive kuke.

Aparati tip CO₂–5kg moraju biti postavljeni na patos u neposrednoj blizini elektro ormara i u blizini prostorija u kojima je smještena važna informatička oprema za pohranu podataka (npr. server prostorija i slično), i isti moraju biti osigurani odgovarajućim nosačima, koji se pričvršćuju na zid.

Aparati za gašenje početnog požara u vozilima se postavljaju u za to predviđena mjesta – sanduke, u kojima se osim aparata ne smiju nalaziti nikakvi drugi predmeti, alat ili oprema (kišobrani, žice za varenje, ručne testere i sl.) kako bi aparati mogli biti lako upotrebljivi u slučaju nužde.

Član 52.

Svi aparati za gašenje početnog požara moraju biti u ispravnom stanju, a servisiranje se mora obaviti svakih šest (6) mjeseci, odnosno dva puta godišnje (periodičan pregled).

Pregled i servisiranje mora biti izvršeno od strane ovlaštenog pravnog lica i servisera.

Organizovanje poslova iz ovog člana provodi Služba zaštite od požara i zaštite na radu, u saradnji sa ovlaštenim pravnim licem.

Član 53.

Na osnovu zakonskih i podzakonskih propisa iz oblasti zaštite od požara, a u skladu sa tehničkim uputstvom i planom rada, Služba zaštite od požara i zaštite na radu vrši redovan pregled stanja aparata za gašenje početnog požara, te u slučaju da se uoče nedostaci na aparatu poduzimaju se aktivnosti na otklanjanju uočenih nedostataka, a sporni aparat se privremeno zamjenjuje odgovarajućim ispravnim aparatom.

Član 54.

Vrsta opreme i sredstava za gašenje požara i njihov razmještaj precizno su utvrđeni u Procjeni ugroženosti od požara Preduzeća, pojedinačno za objekte Preduzeća, glavne mjerno-regulacione stanice, punionice vozila na prirodni gas i skladište zapaljivih tečnosti i gasova.

XIV DISCIPLINSKA ODGOVORNOST ZA UPOSLENA LICA ZBOG NEPRIDRŽAVANJA PROPISANIH MJERA ZAŠTITE OD POŽARA

Član 55.

Uposlenik koji neispunjava obaveze propisane ovim Pravilnikom u pogledu mjera zaštite od požara, čini povredu radne dužnosti, te će biti pozvan na disciplinsku odgovornost.

Član 56.

Uposlenik je odgovoran za povrede radne obaveze iz oblasti zaštite od požara, a one su:

- *Ako se ne pridržava predviđenih prava i obaveza regulisanih ovim Pravilnikom i Planom zaštite od požara,*

- *Ako ne pristupi praktičnoj provjeri znanja u rukovanju sredstvima i opremom za gašenje požara,*
- *Ako neposrednom rukovodiocu ne prijavi nedostatke na sredstvima rada, sredstvima i opremi za gašenje požara i ako zna ili je morao znati da usljed tih nedostataka može doći do štetnih posljedica (požar, eksplozija i sl.),*
- *Ako uništava, oštećuje ili čini nepristupačnim, odnosno teško uočljivim sredstva i opremu za gašenje požara, odnosno table upozorenja, zabrane, opasnosti i preporuka,*
- *Ako ne pristupi početnom gašenju požara, odnosno ako o uočenom požaru ili opasnosti od izbijanja požara ili eksplozije ne izvjesti nadležne kako je to regulisano ovim Pravilnikom,*
- *Ako bez opravdanog razloga odbije da učestvuje u gašenju požara i ako bi obzirom na svoja svojstva (psihička i zdravstvena) efikasno mogao djelovati u gašenju požara, odnosno spašavanju ljudi i imovine ugrožene požarom,*
- *Ako bez opravdanog razloga aktivira sredstva i opremu za dojavu i gašenje požara (javljače požara, aparate za gašenje početnog požara, hidranate, te drugu opremu za zaštitu od požara),*
- *Ako po završetku radnog vremena, sa svog radnog mjesta i bliže okoline za koju je zadužen, ne otkloni sve ono što bi moglo izazvati požar ili eksploziju,*
- *Ako upotrebljava otvoreni plamen ili alat koji varniči, na mjestima gdje je to strogo zabranjeno i ako konzumira cigarete na tim mjestima,*
- *Ako upotrebljava sredstva i opremu za zaštitu od požara u nenamjenske svrhe, odnosno ako ih ne čuva od raznih oštećenja,*
- *Ako nadležni organ inspekcije zaštite od požara onemogućava u obavljanju inspeksijskog nadzora.*

XV SARADNJA SA EKSTERNIM SUBJEKTIMA IZ OBLASTI ZAŠTITE OD POŽARA

Član 57.

U skladu sa zakonskim aktima, Preduzeće umjesto formiranja vlastite vatrogasne jedinice (vatrogasna jedinica pravnog lica), putem ugovornog odnosa angažuje vatrogasnu jedinicu, koja posjeduje propisane i adekvatne ljudske i materijalne resurse u skladu sa Zakonom za poslove zaštite od požara neophodne za koje se angažuju.

Član 58.

Saradnja segmenta zaštite od požara sa segmentom zaštite na radu u Preduzeću se odvija u skladu sa zakonima koji reguliraju ove dvije oblasti i propisima koji su doneseni na osnovu ovih zakona.

Član 59.

Saradnja sa Kantonalnom upravom civilne zaštite Kantona Sarajevo odvija se u skladu sa zakonima koji reguliraju oblast zaštite na radu, zaštite od požara i zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća te u skladu sa propisima koji su doneseni na osnovu ovih zakona.

Nadležna Službe zaštite od požara i zaštite na radu ovlaštena je da saraduje sa štabovima civilne zaštite općina u Kantonu Sarajevo, Grada Sarajeva, Kantona Sarajevo, sa Federalnom upravu civilne zaštite, te sa Sektorom za zaštitu i spašavanje Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine.

Član 60.

Saradnja sa ovlašćenim pravnim licem registriranim za pružanje usluga iz oblasti zaštite od požara, odvija se u skladu sa zakonima koji reguliraju oblast zaštite od požara, te u skladu sa propisima koji su doneseni na osnovu ovih zakona.

XVI PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 61.

Dodatno preciziranje provođenja pojedinih mjera zaštite od požara, može se regulisati posebnim uputstvima, procedurama, odlukama i aktima Preduzeća i naredbama nadležnih organa.

Član 62.

Sa odredbama ovog Pravilnika moraju biti upoznati svi uposlenici u Preduzeću.

Član 63.

Uposlenici koji učestvuju u gašenju požara i spašavanju ljudi i imovine zahvaćenih požarom i drugim nesrećama, pripada za vrijeme odsustvovanja sa posla, naknada plaće kao za vrijeme provedeno na radu.

Član 64.

Svaki uposlenik na poslovima i radnim zadacima sa povećanom opasnošću i ugroženošću od požara i eksplozije, dužan je da prođe propisane i potrebne obuke, kurseve, te da položi ispite za obavljanje tih poslova, u skladu sa zakonima, standardima i tehničkom regulativom koji regulišu tu oblast.

Član 65.

Neposrednu odgovornost za nepridržavanje ili ometanje provođenja odredaba ovog Pravilnika i drugih normativnih i provedbenih akata donijetih na osnovu Zakona, ima svaki uposlenik na svom radnom mjestu.

Član 66.

Preduzeće kao osiguranik požarnog rizika, osigurava se od odgovornosti za štetu koju može nanijeti trećim licima (odgovornost od djelatnosti), kod ovlaštenog društva za osiguranje.

Član 67.

U cilju konkretnog utvrđivanja i provođenja svih mjera zaštite od požara, Uprava Preduzeća usvaja Procjenu ugroženosti od požara Preduzeća i donosi Plan zaštite od požara Preduzeća.

Član 68.

Izmjene i dopune ovog Pravilnika vrše se na način i po postupku predviđenom za njegovo donošenje.

Član 69.

Tumačenje odredaba ovog Pravilnika daje Nadzorni odbor Preduzeća, a akt o tumačenju čini njegov sastavni dio.

Član 70.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja na oglasnoj ploči Preduzeća, a biće objavljen i na internoj mreži Preduzeća.

Član 71.

Danom stupanja na snagu ovog Pravilnika prestaje da važi Pravilnik o zaštiti od požara KJKP Sarajevogas d.o.o. Sarajevo, broj: 3449/09 od 25.12.2009 godine.

**PREDSJEDNIK
NADZORNOG ODBORA**

Mr. Miralem Mrkonja dipl.ing.el.

Broj: _____

Datum: _____

Potvrda zakonitosti Pravilnika od strane kvalifikovanig lica pravne struke (član 19. ZJP F BiH):

Arifa Osmanović

Potvrda sadržaja Pravilnika od strane šefa Službe zaštite od požara i zaštite na radu:

Haris Delić